

Aan

Minister voor LZS
Minister van VWS
Staatssecretaris van VWS

Deadline: 20 juni 2023

nota

Uitvoering motie hulpmiddelen thuis laten staan

TER BESLISSING

Directoraat Generaal
Langdurige Zorg
Directie Zorgverzekeringen
Team Beleid B

Opgesteld door

Datum

15 juni 2023

Kenmerk

3590585-1045970-Z

Uw kenmerk

-

Zaaknummer

1045970

Bijlage(n)

Brief aan TK

1. Aanleiding

In mei 2022 heeft de Tweede Kamer de motie-Westerveld/Bikker aangenomen¹. Met de bijgevoegde brief geeft de minister voor LZS – mede namens MVWS en SVWS – een reactie op die motie.

In deze nota wordt met 'u' de minister voor LZS bedoeld, omdat deze de brief namens de andere bewindspersonen ondertekent. Dit neemt niet weg dat aan alle bewindspersonen akkoord wordt gevraagd.

2. Geadviseerd besluit

- U (MLZS) wordt geadviseerd de bijgevoegde brief te ondertekenen en te verzenden.
- U (MVWS en SVWS) wordt geadviseerd om akkoord te gaan met verzenden (door MLZS) van bijgaande brief aan de Tweede Kamer.

3. Kernpunten

Inhoud van de brief

De brief beantwoordt de motie op onderstaande manier.

- De motie verzoekt landelijke afspraken te maken over het behoud van hulpmiddelen thuis voor cliënten die verhuizen naar een instelling in de zin van de Wet langdurige zorg (Wlz) en aangeven thuis te willen logeren. Het gaat hierbij om hulpmiddelen die niet redelijkerwijs vanuit de zorginstelling zijn mee te nemen (bijvoorbeeld een tillift).
- De hulpmiddelen thuis zijn in bruikleen verstrekt op basis van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015) of de Zorgverzekeringswet (Zvw).
- U geeft aan het belangrijk te vinden dat cliënten die naar een Wlz-instelling verhuizen en aangeven thuis te willen logeren, thuis kunnen blijven beschikken over hulpmiddelen, ook al gaat het om een beperkte groep (naar verwachting enkele honderden personen die vooral verhuizen naar een gehandicaptenzorginstelling). Dit betreft vooral kinderen die ouder worden en die in de overgang zitten van thuis wonen naar het wonen in een Wlz-zorginstelling.
- U meldt dat op onderstaande wijze aan de motie invulling is gegeven.

¹ Kamerstukken II 2021/22, 24170, nr. 255.

- Ten aanzien van hulpmiddelen verstrekt o.g.v. de Wmo 2015 meldt u dat hulpmiddelen thuis kunnen blijven staan. Met de VNG worden hierover landelijke afspraken gemaakt. Gemeenten worden hiervoor gecompenseerd door middelen toe te voegen aan het gemeentefonds.
- Ten aanzien van hulpmiddelen verstrekt o.g.v. de Zvw meldt u dat zorgverzekeraars welwillend kijken naar verzoeken om hulpmiddelen thuis te kunnen laten staan. Het is echter niet mogelijk om hierover landelijke afspraken te maken. Het voorzien in hulpmiddelen thuis behoort niet tot het verzekerde pakket bij verblijf in een Wlz-instelling. Daarnaast zijn zorgverzekeraars private, onderling concurrerende ondernemingen die voor de extra kosten niet door de overheid kunnen worden gecompenseerd. Mocht een zorgverzekeraar in het individuele geval, om hem moverende redenen, geen coulance kunnen betrachten, dan biedt Firevaned (brancheorganisatie van leveranciers van hulpmiddelen, zoals een hoog laag bed) gebruikers van de hulpmiddelen de mogelijkheid deze – op eigen kosten – te kopen. Daarmee blijven deze hulpmiddelen thuis beschikbaar.
- In de brief wordt gewezen op fiscale regelingen die 1) voorzien in een vergoeding bij logeren thuis en 2) voorzien in een aftrekpost (specifieke zorgkosten) voor de kosten van aanschaf van hulpmiddelen (zie nader onder kop 4c).

Datum

27 februari 2023

Kenmerk

3590585-1045970-Z

Achtergrond bij motie en brief

- U heeft het oordeel over de motie aan de Kamer gelaten. U heeft daarbij wel opgemerkt geen dubbele aanspraken te willen creëren. De motie is Kamerbreed aangenomen.
- In de reactie worden de Wlz, Zvw en Wmo 2015 betrokken. Deze wetten liggen op het terrein van MLZS, MVWS, respectievelijk staatssecretaris VWS. Daarom is accordering van de beantwoording door deze bewindspersonen noodzakelijk.
- In de afgelopen periode zijn diverse mogelijkheden verkend om aan de motie invulling te kunnen geven.
 - Ten aanzien van hulpmiddelen verstrekt o.g.v. de Wmo 2015 kan aan de motie uitvoering worden gegeven (als hiervoor besproken).
 - Ten aanzien van hulpmiddelen verstrekt o.g.v. de Zvw kan alleen op bovenstaande wijze invulling worden gegeven aan de motie. Een andere invulling van de motie is, mede gelet op het aantal personen waarbij dit aan de orde is, te ingrijpend (zie nader onder kop 4d).

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek

Voor zover het betreft hulpmiddelen die op grond van de Wmo 2015 zijn verstrekt, voert u de motie uit. Voor zover het betreft hulpmiddelen die op grond van de Zvw zijn verstrekt, wordt niet geheel aan de intentie van de motie voldaan. Mede gelet op de maatschappelijke context (zie hierna onder kop 4b) is het denkbaar dat de Tweede Kamer aan deze beantwoording aandacht besteedt.

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

Het onderwerp is in de aandacht gekomen door een uitzending van het consumentenprogramma Kassa (april 2022). Die uitzending ging om de

verhuizing van kinderen naar een Wlz-zorginstelling, voor wie jarenlang door ouders was gezorgd. Mede gelet op deze kwetsbare doelgroep, is het daarom mogelijk dat dit programma aandacht besteedt aan de beantwoording.

Datum

27 februari 2023

Kenmerk

3590585-1045970-Z

c. Financiële en personele gevolgen

- Voor zover het hulpmiddelen betreft die op grond van de Wmo 2015 zijn verstrekt, zullen de volgende financiële middelen aan het gemeentefonds worden toegevoegd:

Tabel: Compensatie gemeenten voor het thuis laten staan van hulpmiddelen (in mln. euro's)

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Hulpmiddelen laten staan	0,2	0,5	0,7	0,8	0,8	1

- In de actualisatie van de Wlz in het voorjaar van 2023 is rekening gehouden met deze reeks, waardoor deze het budgettair kader voor de afspraken vormt. Een onderdeel van de te maken bestuurlijke afspraken met de VNG is, dat op basis van eenmalig onderzoek naar de feitelijke uitgaven van gemeenten, deze reeks later nog kan worden bijgesteld.
- Voor zover het hulpmiddelen betreft die op grond van de Zvw zijn verstrekt, zijn er geen financiële en personele gevolgen.
- Als gezegd bestaat de mogelijkheid de kosten voor de aanschaf van hulpmiddelen als specifieke zorgkosten af te trekken van de inkomstenbelasting. Dit levert, bij een hulpmiddel met een aanschafwaarde van € 500 (tussen haakjes een hulpmiddel met een aanschafwaarde van € 750), een fiscaal voordeel op dat loopt van € 143 (€ 272) voor een alleenstaande met een Wajong-uitkering tot € 31 (€ 182) bij een gezin met een modaal inkomen.²

d. Juridische aspecten haalbaarheid

- Voor zover het hulpmiddelen betreft die op grond van de Wmo 2015 zijn verstrekt, geldt het volgende:
 - In artikel 2.3.5, zesde lid, van de Wmo 2015, is bepaald dat een gemeente ervoor *kan* kiezen om een hulpmiddel te verstrekken, ook al heeft de belanghebbende een Wlz-indicatie (en verblijft hij in een Wlz-instelling). Daar wordt nu invulling aan gegeven.
- Voor zover het hulpmiddelen betreft die op grond van de Zvw zijn verstrekt, geldt het volgende:
 - In het Besluit zorgverzekering (Bzv) is bepaald dat geen aanspraak (meer) bestaat op - kort gezegd - Zvw-hulpmiddelen, als deze op grond van een ander wettelijk voorschrift kunnen worden bekostigd.
 - Op grond van de Wlz worden hulpmiddelen verstrekt voor zorg in de instelling. Het verstrekken van deze hulpmiddelen op basis van de Zvw is dan niet (meer) mogelijk.

² De aanschafwaarde bedraagt doorgaans tussen de € 500 en € 750.

- N.B.: Het opnemen van een aanspraak in het Bzv of de Wlz op – kort gezegd – hulpmiddelen om thuis te kunnen logeren bij verblijf in een Wlz-instelling heeft grote nadelen. Het regelen van een aanspraak gaat veel verder dan de reikwijdte van de motie. Gelet op het gelijkheidsbeginsel moet deze aanspraak dan voor iedere Wlz-cliënt in een zorginstelling gaan gelden en niet alleen voor de doelgroep van de motie. Het zou ook betekenen dat er hulpmiddelen op meerdere logeeradressen moeten worden geplaatst. Verder gaat de introductie van een aanspraak gepaard met allerlei nieuwe vraagstukken als wie deze hulpmiddelen gaat indiceren en beschikbaar stellen en wie verantwoordelijk wordt voor het toegankelijk maken van het logeerafres. Ook dient rekening gehouden te worden met precedentwerking. Om logeren mogelijk te maken, zouden ook andere voorzieningen noodzakelijk kunnen zijn, zoals vervoer naar en van het logeerafres en zorg op het logeerafres. Al met al gaat het creëren van een aanspraak veel verder dan het alleen laten staan van hulpmiddelen van cliënten die naar de instelling verhuizen en op dat moment aangeven thuis te willen logeren. In feite zou dit betekenen dat op twee of meer plekken een verpleeghuisachtige setting wordt gecreëerd. Deze optie zou dus verstreckende gevolgen hebben.

Datum

27 februari 2023

Kenmerk

3590585-1045970-Z

e. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

Brief en nota zijn intern afgestemd met DMO, LZ, MEVA, FEZ, WJZ en Z.

De lijn van de beantwoording is extern afgestemd met VNG, Firevaned (brancheorganisatie van leveranciers van hulpmiddelen), de Belastingdienst en Zorgverzekeraars Nederland.

f. Gevolgen administratieve lasten

- Voor zover het hulpmiddelen betreft die op grond van de Wmo 2015 zijn verstrekt, nemen de administratieve lasten voor gemeenten en leveranciers beperkt toe, omdat zij voor een beperkte groep cliënten een aparte procedure moeten afspreken en inrichten.
- Voor zover het hulpmiddelen betreft die op grond van de Zvw zijn verstrekt, is er geen sprake van een toename van de administratieve lasten.

g. Toezeggingen

- Met de brief wordt de motie-Westerveld/Bikker afgedaan.
- In de brief worden geen nieuwe toezeggingen gedaan.

h. Fraudetoets

Niet van toepassing.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.